

עפ"ג 8063/11/21 - מדינת ישראל נגד יצחק תמר

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 8063-11-21 מדינת ישראל נ' תמר
תיק חיצוני: 372606/2018

בפני כבוד השופטת ח' מאק-קלמנוביץ
כבוד השופטת מ' ליפשיץ פריבס
כבוד השופט מ' כדורי

המערערת מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד שגיא אופיר מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

נגד

המשיב יצחק תמר

ע"י ב"כ עו"ד שי ויזלברג

פסק דין

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד' גבאי ריכטר) מיום 19/9/2021 בת"פ 75306-01-19, בו הוטלו על המשיב, ללא הרשעה, העונשים הבאים: צו של"ץ בהיקף של 220 שעות; התחייבות בסך 2,000 ₪ שלא לעבור עבירת אלימות במשפחה במשך שנה; פיצוי לנפגעת העבירה בסך 1,500 ₪.

הערעור מופנה כלפי אי הרשעת המשיב וקולת העונש.

הרקע:

1. אשמתו של המשיב נקבעה בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 382(ג) בחוק העונשין תשל"ז-1977.

על פי עובדות כתב האישום שהוגש נגד המשיב, ביום 17/8/2018 המשיב ובת זוגו (להלן: "המתלוננת") הגיעו לבילוי בבר בירושלים. בשלב מסוים, כאשר המתלוננת עישנה מחוץ למתחם הבילוי, המשיב דרש ממנה להיכנס עמו פנימה. המתלוננת סירבה, והמשיב סטר לה על לחיה השמאלית. לאחר מכן, בעת שהמתלוננת שוחחה עם בנה בטלפון, המשיב חטף מידיה את מכשיר הטלפון. כתוצאה מכך המתלוננת סבלה מדימום באף ונפיחות בשפה העליונה.

גזר דינו של בית המשפט קמא:

2. בגזר דינו עמד בית המשפט קמא על כך שהמשיב פגע בערכים של שמירה של שלומו הגופני והנפשי של

אדם, האוטונומיה שלו, יכולתו לתת אמון בקרובים לו ביותר ושמירה על רקמת החיים האינטימית ביותר שלו.

עוד עמד בית המשפט קמא על כך שהמשיב פעל ללא תכנון מראש, על המצוקה הרגשית והנפשית שגרם למתלוננת ועל הנזק החמור בהרבה שעלול היה לגרום לה.

על יסוד האמור, ובהתחשב במדיניות הענישה בפסיקה שנסקרה על ידו, קבע בית המשפט קמא כי מתחם העונש ההולם נע בין צו של"ץ ומאסר על תנאי לבין 8 חודשי מאסר וענישה נלוות.

3. לצורך קביעת העונש המתאים למשיב בתוך מתחם הענישה שקל בית המשפט קמא את התנהלותו הנורמטיבית של המשיב עד למועד האירוע, היעדר מעורבותו בפלילים, עבודתו המסודרת, השתלבותו בהליך טיפולי, האחריות שקיבל על מעשיו והנזק הצפוי לו ולמשפחתו אם יוטל עליו עונש של מאסר, ולו בעבודות שירות.

4. בית המשפט קמא קבע, כי בעניינו של המשיב מתקיימים שני התנאים הנדרשים לצורך הימנעות מהרשעה. לעמדתו, הגם שמעשה העבירה שעבר המשיב מכוער וראוי לכל גנאי, הרי שבהשוואה למקרים חמורים יותר ניתן לומר שטיב העבירה מאפשר הימנעות מהרשעה. כמו כן, כיוון שהמשיב נהג מונית ואין לו מקור הכנסה אחר, הרשעתו תביא לפגיעה בפרנסתו ובפרנסת משפחתו. לעניין זה נקבע כי: **"ידוע שנהגי רכב ציבורי זקוקים ל'תעודת יושר' לצורך המשך החזקתם ברישיונם"**, כלשונו של בית המשפט קמא.

תמצית טענות הצדדים בערעור:

5. בערעור שהגישה טוענת המערערת, כי בעניינו של המשיב לא התקיימו התנאים הנדרשים לשם הימנעות מהרשעתו. לעמדתה, עבירות אלימות בכלל וכלפי בן זוג בפרט אינן מתאימות להימנעות מהרשעה. בנוסף, המשיב לא הוכיח כי הרשעתו תביא לפגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו.

6. עוד טוענת המערערת, כי בקביעת עונשו של המשיב היה מקום לתת משקל רב יותר לחומרת העבירה ולפגיעה בשיקולי הגמול, ההרתעה והערכים המוגנים שנפגעו.

7. לעומתה טוען המשיב, כי אין הצדקה להתערבות ערכאת הערעור בגזר הדין.

8. המשיב טוען, כי הוא השתלב בטיפול ועבר הליך שיקומי ארוך. לעמדתו, בית המשפט מוסמך לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום, ולהסתמך על המלצות שירות המבחן, המשמש כגורם מקצועי רב ערך וכזרועו הארוכה של בית המשפט.

9. עוד טוען המשיב, כי מתקיימים בעניינו התנאים הנדרשים להימנעות מהרשעה. הפסיקה, כך נטען, ריכזה את דרישת הוכחת הנזק הצפוי להיגרם כתוצאה מהרשעה בהתאם לנסיבות קונקרטיות, תוך מתן משקל רב יותר לשיקולי השיקום על פני חומרת העבירה. כמו כן, במקרים רבים נמנעו בתי המשפט מהרשעה, גם כאשר מדובר היה בעבירות אלימות בדרגה חמורה יותר מזו שהמערער עבר. לעמדת המערער, כיוון שקיימות גישות שונות בפסיקה, אין להתערב בהחלטתו של בית המשפט קמא, התואמת את אחת הגישות.

דין ומסקנות:

10. לאחר ששקלנו את טענות הצדדים החלטנו לקבל את הערעור על אי הרשעתו של המשיב, ולדחות את הערעור על קולת העונש.

אי הרשעת המשיב:

11. כידוע, כלל הוא כי משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם, וכי רק בנסיבות יוצאות דופן ניתן להימנע מהרשעה (ר"ע 432/85 **רומנו נ' מדינת ישראל**, 21/8/1985). בית המשפט רשאי להימנע מלהרשיע נאשם בכפוף להתקיימותם של שני תנאים מצטברים: תנאי ראשון הוא, כי ההרשעה עתידה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. תנאי שני הוא, שסוג העבירה מאפשר לוותר באותו מקרה מסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** פ"ד נב(3) 337, 342). נאשם המבקש להימנע מהרשעתו נדרש להצביע על נזק מוחשי וקונקרטי העלול להיגרם לו כתוצאה מהרשעתו, ואין די בכך שיצביע על אפשרויות תיאורטיות, לפיהן עלול להיגרם לו נזק כלשהו בעתיד (רע"פ 911/12 **פריגין נ' מדינת ישראל**, 1/1/2013).

כידוע, קיימים אף מצבים בהם הנזק הנגרם לנאשם כתוצאה מהרשעה "נסוג מפני התכליות אשר הרשעתו משרתת, כגון הוקעת מעשה העבירה..." (ע"פ 2392/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** פסקה 4, 12/8/2021; רע"פ 8148/21 **דרבאשי נ' מדינת ישראל** פסקה 14, 29/11/2021). אולם במקרה זה, לנוכח המסקנה אליה הגענו, אין צורך להידרש לנושא.

12. כאמור, בית המשפט קמא סבר כי הרשעת המשיב תגרום לו נזק מוחשי וקונקרטי, שכן "ידוע", כלשונו, שנהגי רכב ציבורי נדרשים להציג תעודת יושר. אולם, בית המשפט קמא לא פירט מהם הנתונים עליהם מבוסס המידע האמור. בחינת הסוגיה מלמדת כי הוראת החוק הרלבנטית היא הוראת סעיף 14(2) בפקודת התעבורה [נוסח חדש], לפיה אחד התנאים הנדרשים לצורך זכאות לקבלת רישיון להפעלת מונית הוא שהמבקש:

"לא הורשע בעבירה שלדעת ועדת המוניות, מפאת חומרתה או נסיבותיה, יש בה כדי למנוע מתן רישיון להפעלת מונית..."

הרשעתו של אדם אינה מביאה אפוא מניה וביה לשלילת רישיונו להפעלת מונית, אלא שהדבר נתון לשיקול דעתה של ועדת המוניות.

13. אין מדובר אם כן בפגיעה ודאית בעתידו התעסוקתי של המשיב, אלא בתרחיש תיאורטי בעניין. חשש כאמור אינו מספיק לצורך קיום התנאי של פגיעה מוחשית וקונקרטית בשיקום הנאשם, הנדרש כדי לאפשר הימנעות מהרשעתו (ע"פ 8528/12 **צפורה נ' מדינת ישראל**, 3/3/2013; רע"פ 7224/14 **פרנסקי נ' מדינת ישראל**, 10/11/2014; רע"פ 54/15 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, 26/1/2015).

14. בהתאם כבר נקבע, כי העובדה שנתונה סמכות שבשיקול דעת לגורם מנהלי, ששיקוליו אינם זהים לשיקולי בית המשפט בבואו להרשיע נאשם שהרשעתו הוכחה מעבר לכל ספק סביר, אינה מצביעה על קיומו של נזק קונקרטי (רע"פ 654/13 **אבו בכר נ' מדינת ישראל**, 26/2/2013; ע"פ 3829/12 **מדינת ישראל נ' סירוטניקוב**, 17/7/2012; רע"פ 4239/14 **שוויקי נ' מדינת ישראל**, 25/6/2014).

חזקה על ועדת המוניות שלא תשקול רק את מעשה העבירה שעבר המשיב, אלא גם את פרק הזמן הרב שחלף מאז האירוע, את ההליך הטיפול בו המשיב שולב, את העובדה שמדובר באירוע חד פעמי שלא התרחש במסגרת העבודה ואת הנזק שיגרם לו ולמשפחתו אם יישלל רישיונו להפעלת מונית.

15. לאור האמור, וכיוון שדי בכך כדי להביא להרשעת המשיב, איננו נדרשים להוסיף ולבחון אם התקיים התנאי המצטבר הנוסף הנדרש לצורך הימנעות מהרשעה.

קולת העונש:

16. כידוע, ערכאת הערעור תמטע להתערב בגזר הדין שקבעה הערכאה הדיונית, ותעשה כן רק מקום בו נפלה בגזר הדין טעות מהותית בדין או כאשר העונש שנגזר על-ידי הערכאה הדיונית חורג באופן ניכר ממדיניות הענישה הראויה או המקובלת בנסיבות דומות (ע"פ 2048/18 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, 14/11/2018; ע"פ 2834/18 **ג'אבר נ' מדינת ישראל**, 15/1/2019; ע"פ 55/20 **רושורש נ' מדינת ישראל**, 19/7/2020).

17. לא מצאנו הצדקה להתערב במקרה זה בגזר הדין. קביעתו של בית המשפט קמא כי העונש המתאים למשיב מצוי בתחתית מתחם העונש ההולם מקובלת עלינו, בהינתן השיקולים לקולה שצוינו לעיל.

התוצאה:

18. הערעור על אי הרשעת המשיב מתקבל. אנו מרשיעים את המשיב בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 382(ג) בחוק העונשין תשל"ז-1977.

הערעור על קולת העונש נדחה.

ניתן היום, כ"ח אדר א' תשפ"ב, 01 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.

המזכירות תשלח העתק פסק הדין לצדדים.

מרדכי כדורי, שופט

מרים ליפשיץ פריבס, שופטת

חגית מאק-קלמנוביץ, שופטת